

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/z-milosci-do-matki/165425,Janina-Przysiezniak-ps-Jaga-19221945.html>
07.05.2024, 19:25

Janina Przysiężniak ps. „Jaga” (1922-1945)

Łączniczka i sanitariuszka Armii Krajowej, żona mjr. Franciszka Przysiężniaka ps. „Ojciec Jan”

Jej rodzice w 1922 roku powrócili z Ameryki do niepodległej Ojczyzny. Wszystkie dzieci wychowali w miłości do Polski, szacunku do pracy. Kiedy wybuchła II wojna światowa, Janina i troje jej rodzeństwa zaczęli działać w konspiracji. Na początku 1944 r. Janina wzięła ślub z legendarnym dowódcą AK na Lubelszczyźnie i Podkarpaciu Franciszkiem Przysiężniakiem ps. „Ojciec Jan”. Po wojnie Franciszek musiał się ukrywać przed władzą ludową, mimo że w 1945 roku nie podjął walki z komunistami i Armią Czerwoną. Rodzina była pod stałą obserwacją.

W nocy z 29 na 30 marca 1945 r. UB aresztowało Janinę, która była w siódmym miesiącu ciąży. Po całonocnym przesłuchaniu i torturach, następnego dnia zwolniono ją i odwieziono do domu. Kiedy wysiadała z samochodu, funkcjonariusz UB z Niska Andrzej Machaj strzelił jej w plecy. Janiny i dziecka nie udało się uratować.

Osobista tragedia popchnęła „Ojca Jana” do powrotu w podziemne szeregi. Jego oddział brał udział m.in. w bitwie pod Kuryłówką, kiedy to antykomuniści rozbili oddział NKWD, zabijając 57 Sowietów.

Na nagrobku Janiny wryto napis: „Zginęła tragicznie”. Co roku ktoś dopisywał na jej grobie „Zamordowana przez UB”. W 2020 r. pośmiertnie została awansowana na stopień podporucznika. Rok później jej rzeźbę umieszczono na pomniku Żołnierzy Wyklętych w Mielcu.

